

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorum Regvlarivm Infirmis Ministrantivm

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. VIII. Ardentißimum Camilli studium erga sanctam Castitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

CAPVT VIII.

*Ardentissimum Camilli studium erga
sanctam Castitatem.*

TAm singulari sanctæ castimoniæ dono
ditatus à Deo fuit Camillus, vt ea vir-
tus in ipso, quasi sol inter stellas, eminenter
coruscaret. De qua sancta virtute cùm verba
faceret, tanto efferuescebat studio, tamque
contentis neruis eam efferebat in cælum, vt
vi contentioneque sermonis videres in eo ve-
nas frontis iugulique intumescere. Volens
autem huius castimoniæ proferre speci-
men, consueuerat dicere (quemadmodum
& Paullus de suo raptu) *Novi ego quemdam
hominem, qui per Dei gratiam toto triginta
annorum spatio, eoq; amplius, hanc carnis ten-
tationem tantum sensit, quantum iste murus:*
tamque validè inter hæc verba ipsum mu-
rum pugno diuerberabat, vt ferream videre-
tur gestare dexteram. Dicere etiam erat soli-
tus: *Ecquid potest facere demonium, vbi homo
animum obfirmauerit istis vilibus ac sordidis
cogitationibus viriliter obluetari? Citius enim
asinum nolentem ad bibendum adegerit, cùm
non sitit, quàm illum ad consentiendum indu-
xerit.* Afferebat autem, nullum se aduersus

hanc

hanc tentationem melius inuenisse remedium, quàm cum dæmon illas cœperit impuras cogitationes ingerere, eas quàm citissime, ac ne puncto quidem interiecto temporis, longissimè propulsare, & in faciem ipsius dæmonem conspuere, nihiliquæ prorsus facere, sicut eum Manfredoniæ Pater quidam Capuccinus olim docuerat. Cùm veller nonnumquam Nouitijs superandarum tentationum rationem aperire, ita illis est locutus: *Fratres mei, vigilantes simus in propulsandis tentationibus, eo prorsus modo à cordibus nostris illas repellentes, quo ferrum candens à carne viuâ pectoris nostri dispelleremus. Quare cum tentabimini, auertite vos statim cum indignatione, atque in faciem dæmonis conspuite.* Quod quidem monitum mirabiliter ab ipsomet fuit obseruatum, non modò in omnibus primis talium cogitationum motibus confestim reprimendis atque interimendis, desputa dæmonis facie, sed etiam ab omni minima earum occasione, tamquam à vipera, profugiendo. Aiebat enim, in eo tentationum genere nullam prorsus esse occasionem, quamuis minimam, quæ apparere non debeat, atque æstimari longè maxima: quandoquidem certâ liqueat experienciâ, etiam minimas ignis fauillas satis habere virium ad quemlibet grandissimum palearum mon-

montem exurendum. Propterea feminarum conspectum adeò deuitabat, vt si per vias occurrerent, sæpiùs aliam ipse iniret viam, aut si id non foret integrum, demisso ob oculos galero gressum acceleraret, eius fugiendi occurus aspectusve gratiâ, vt socio cursim post eum esset festinandum. Sed potissima tunc erat admiratio, cùm in semitis aut angustiis viarum id accideret: quia tum vel retrò recurrebat, aut certè in lutum, ne illis propinquaret, declinabat, malens vestes suas contaminare, & ab omnibus stultus reputari, quàm vel tantillum occasione maculandæ castitatis ac puritatis animæ propinquare. Cùm illi aliquando vnus è suis Florentiæ diceret, *Pater, hodie vidi Reginam Francia*, ille eum toruè intuens, atque dictum admirans, *Ego verò*, inquit, *nec passum vnum facerem ad vnâ intuendam feminam*. Neque aspectum modò refugiebat, sed quàm diligentissimè item curabat, ne propinquus illis staret: eratque vnum è maximis eius cruciatibus, cùm necessariò dandæ essent aures alicui Dominæ benefactrici, quæ de suis molestiis prolixè cum eo loqui vellet. Semel igitur miscente illo sermones cum aliqua Domina, cùm cuperet illa (quò meliùs intelligeretur) se eius lateri applicare propiùs, ipse, quò magis illa appropinquabat, tantò amplius

plius vnà cum sedili suo retrocedebat, atque ab illa se disiungebat: & hoc pacto sensim nec aduertentes, totum ferè conclaue accedendo & recedendo perambularunt. Abhorrebat etiam vehementer à singularibus feminarum colloquiis: nec patiebatur accidere, vt soli cum sola sibi sermones essent, quamuis sancta admodum, admirabilisque (quæcumque illa foret) haberetur. Verùm quis explicare valeat, quid studij ac diligentiae adhiberet, ne feminae manus ipsi exoscularentur? neque tamen quantuis cautela euitare poterat, quin aliquæ interdum ex improviso ad earum osculum motu deuotionis irrumperent. Ac tum quidem cum sancta quadam modestia (quamuis eæ centenariae forent ac decrepitæ) manum veste clanculùm abstergebat; neque id semel, sed sæpius: tametsi non ignoraret, nonnullas Dominas id animaduertentes non mediocriter admirari. Ita quondam Genuæ in Nosocomio feminarum euenit: vbi cum primaria quædam Domina eius esset manum exosculata, ipseque nihilominus ei perpurgandæ attenderet, dixit illa socio in aurem: *Heus, Pater, quidnam rei est, quamobrem Camillus toties manum suam emundet?* Cui ille non pauca de eius probitate & castimonia cum rerulisset, restitit bona Princeps velut attonita,

Y

&

& simul tantæ puritatis exemplo mirè recreata, præsertim cum edocta esset, id totum non aliunde, quàm ex perfectionis altissimo fastigio prouenire. Postremò ita huic sanctæ virtutis ardens amator exitit & æmulator, vt dicere soleret: *Non solum aspectus & vicinitas feminarum, sed etiam umbra illarum centum millibus milliarium fugienda est.* Sic ipse per omnipotentis Dei gratiam, instar alterius sancti Iobi, hanc sibi absque mendacio vindicare laudem potuit (saltem à suæ conuersionis tempore in posterum) numquam se sponte inspexisse, neque oculos in alicuius femine formam, potissimum mala intentione, sustulisse. Verum quidem est, eum, urgente aliqua Religionis necessitate, cum in cuiuspiam illarum colloquium veniendum esset (perinde quasi alterum hominem induisset) collocutum esse eum omni sancta libertate & affabilitate, modestiaque religiosa. Ita Romæ aliquando summoperè rogatus, vti ad Monasterium Turris-speculi rem Diuinam factum iret, ille, quamuis aliàs ferè numquam in vllò fuisset feminarum Cœnobio, sciens tamen dictas Matres (vtpote Religiosas claustro non obligatas) exire nonnumquam infirmos propinquos visitatum, atque ad mortem piè obeundam adiutum, illuc adiit: celebratoque
 ibidem

ibidem Sacrificio, feruentissimam ad eas exhortationem habuit, qua ipsas ad charitatem iuxta & humilitatem inflammavit. Plurimo igitur gaudio atque solatio delibutæ fuerunt, tam ex desiderato eius conspectu, quâ è sanctis virtutû monitis, quibus ab illo eruditæ, & ad profectum incitatæ sunt. Enimverò in similibus visitationibus minimè moram trahebat, sed quàm poterat citissimè se expediebat, semperque in suis sermonibus nonnulla de infirmis, de moribundis, de Nosocomijs, deque aliis eiusmodi rebus formidolosis dicta immiscebat; fastidium autem quod ex tali colloctione & consuetudine sentiebat, quàm maximè poterat, dissimulabat. De cetero tam acerbus hominum veneratorum abominationi deditorum hostis fuit, ut quamvis ij ex nobilissimis mundi Proceribus forent, non posset tamen sibi ab eorum reprehensione (quotiescumque vel minimum eius vitij signum se præsentè edidissent) temperare. In cuius rei fidem, vnum breuiter exemplum commemorabo. Anno Iubilei sancto, qui fuit millesimus sexcentessimus, die Iunij decima octaua, ipsâ Dominicâ, euntes Camillus & eius Consultores Ferrariâ Venetias, Francolini conscenderunt in cursoris nauigio, in quod etiam furtim subintrauerant feminae tres improbæ ac procacis vi-

340 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
tæ, mater scilicet & duæ eius filia, ingenti pul-
chritudine, quæ à ciuitatibus in ciuitates fec-
di turpisque lucri gratiâ pertransibant. Ca-
millus igitur audito per viam huius rei ser-
mone, tanto horrore tædioque percussus est,
vt explicari vix queat. Vnde perquisitâ im-
pensis studio aliâ nauiculâ, nec vsquam reper-
tâ, demum duos Societatis IESV Patres, qui
eodem vehebantur nauigio, summo est ope-
re deprecatus, vt palàm aliquid in horrorem
peccati annuntiarent. Tum vnus ex illis ser-
monem est aggressus multo feruore plenissi-
mum, atque in plurium iuuenum despe-
ctum (qui vt dictis attenderent, induci num-
quam potuerant, semper sua testudine strepi-
tum concientes) persuasæ sunt illæ feminae
votum facere non peccandi, saltem spatio tri-
dui, mater verò, non præbendi illis eodem
triduo vllam occasionem. Quod sanè vo-
tum cum tanta fecerunt compunctiōne cor-
dis, vt omnes tres in media stantes naui, &
amarè flêtes, pro nihilo duxerint maximam
pati ignominiam, atque immenso rubore
suffundi, dum isti malè morati vectores ver-
bis illas aculeatissimis transfigerent ac fodi-
carent. Vespero verò, cùm ventum esset ad
diuersorium supra ripam Eridani hominibus
armatis plenam, Camillus & comites dum
ad mensam sedent, aliquid fumentes refe-
ciendis

ciendis corporibus, ecce vident illas feminas ab istis comprehensas militibus maximo cum triumpho & festiuitate ad superiora cubicula, insanæ fruendæ voluptatis causâ, & Dei in illis offendēdi cupidine, traduci. Quo bonus Pater infinite & quantum dici nequit irritatus, velut alter Phinees pro Dei honore zelo commotus, surgit ocyus à mensâ, in occursum ipsorum intrepido se fert animo, & quod vulgò per itinera Crucifixum gestare soleret collo alligatum, iniecta in eam armaturam manu, & ob hominis proterui oculos posita, *Frater*, inquit, *per huius Christi amorem te precor, vt has feminas abire sinas.* Tum ille homo atrociter indignatus, & male voluntatis plenus, eo ab se repulso (cùm parum abesset quin sclopum illi in caput impingeret) *Quid? an eas omnes, inquit, vobis fortè habere vultis?* & hæc dicens renuebat dimittere: sed Camillus tam ferocis dicti procaciam nihili pendens, neque tantillam vitam ipsam faciens, quam tali in causâ vel cupide funderet, audaciter se interiiciens, feminas extorquet è manibus. Testor equidem, mihi numquam in tanto periculo visum fuisse Patrem nostrum, in quanto tunc fuit: cùm cernens ego illum in medio hominum armatorum, & spiritu fornicationis furentium, non modò ipsum in frustra dissectum

sectum iri, sed nos quoque omnes, qui in eius eramus comitatu, ferro occasuros arbitrarer. Verùm diuina Maiestas seruo suo tantum inuidi roboris suppeditauit, vt sola sanctissimi Crucifixi imagine armatus terrefecerit, soloque affligerit totam illius turbæ militaris ferociam: ita vt ipsi, velut cælesti virtute incatati atque attoniti, nescirent quoniam pacto feminæ illæ suis è manibus ereptæ euasissent. Tum Camillus actutum recurrens ad nauigium, statim feminas in tuto posuit; noluitque ampliùs ne punctum quidem temporis stare in scelerato illo tabernaculo peccatorum, nempe veritus, ne vibratum è cælo fulmen totum illud diuersorium illicò concremaret. Fugiebat quoque ea loca, vbi profanos sonos, cantus, tripudia exaudiret. Hinc sæpenumerò, cum manè ante auroram in templo esset, quo tempore à nostris fit meditatio, si quis fortè per viam transiens chelyn aliudve instrumentum pulsaret aut cantaret, ille subitò, motu canis ex aqua emergentis, caput concutiens, atque excreans aut tussiens, ne quid istorum audiret, strepitum concitabat. Cum autem in dicto itinere Venetiis reuerteretur Mediolanum, & per medium quemdam pagum transiret, in quo à rusticana plebe ludabatur, saltabatur, cantabatur, ibi noster rhodarius,

darius, vt feminas contemplaretur saltantes, cursum stitit : Camillus ergo, qui aliquid circa rhedam desiderari, aut fractum esse quidpiam suspicaretur (clausis enim portulis tum ibatur) postquam auribus excepit tibiæ aliorumque instrumentorum sonos, intellexitque rhedarium deditâ operâ substituisse, vt oculos suos tripudantium feminarum spectaculo pasceret, ita eius rei indignitate exarsit, vt coram tota illa turba acerrimè eum increpauerit, atque vltra progredi vel nolentem coegerit. Quin tam grauius factum istud accepit, vt numquam amplius per vias eius hominis opera vti voluerit : ac Mediolanum cum peruenisset, ea solum de causa strenam, seu gratuitum peracti itineris munusculum, elargiri recusavit. Ex his porrò pauculis exemplis facile cognosci licet, quantus & quàm diligens obseruator & custos thesauri sanctæ castitatis Camillus extiterit.

CAPVT IX.

*Quàm chara Camillo fuerit Obedientia,
Humilitas, & sui ipsius desipientia.*

TAmetsi Camillo numquam oblata fuerit demonstrandæ circa sanctam
Y 4 obe-